

ИНИЦИАТИВА НА ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

“Младежка визия за развитие на България”

Съвет по правните въпроси

Симона Велева

редовен докторант по Конституционно право ,

СУ “Св. Климент Охридски”

СТАНОВИЩЕ ПО ТЕМАТА

“Работещите институции като фактор за развитие”

Върховенството на Конституцията, нейното запазване и припознаване от цялото общество, но най-вече от младите хора, са в основата на качественото развитие и подобряване на работата на институциите като фактор на развитие. Демокрацията не е просто състояние на обществото, тя е процес и въпрос на гражданско образование и демократично възпитание на нацията. То може да се осъществи единствено чрез надграждане работата на действащите институции. Именно върху това трябва да бъде насочен политическия и обществен дебат. Фундаменталните въпроси, свързани с формата на държавно устройство и формата на държавно управление, въпросите за еднокамарния парламент, конституционната жлаба, функциите на Конституционния съд, правото на сдружаване и т.н. са разрешени категорично от действащата Конституция. Въпросът не е кои сме ние, а как да подобрим ефективността и качеството на средата около нас. В настоящата политическа и обществена обстановка е много удобно и дори изкушаващо, особено за младите хора, подлагайки на съмнение статуквото и търсещи промяна и иновации, да се ориентират към изначална промяна, революции, търсене на работещи модели отвън, бе да се съобразяват с националните особености на системата в България и загуба на доверие към политическите партии като посредници към властта. Този подход обаче е изначално погрешен, защото Конституцията на Република България безспорно дава една адекватна и работеща формула, основа върху която да се надгражда, а това може да стане само чрез работещи институции. Трябва да се подобрят

методите на работата и техническата им оперативност, тоест трябва да се намери добър отговор на въпроса как да работят те по-ефективно и качествено. А въпросът какво да правят държавните институции и какви са сферите на тяхната компетентност и задачи са добре разработени и решени.

Повишаването на ефективността и качеството на работа на институциите ще доведе като логична последица възстановяване на общественото доверие в тях, по-голяма сигурност, повече инвестиции и насърчаване на развитието на бизнеса.

Това може да се случи по различни начини, като едно от най-ефективните от тях е на първо място по-добра комуникация и синхронизация на работата на институциите, обща и единна визия, общи приоритети и координация в работата им, насочена към постигането на единни цели. Разбира се, темата за електронното правителство, яснотата и прозрачността на обществените поръчки са основните направления, в които трябва да се работи. Възможността за осъществяване на административни услуги на регионално и национално ниво онлайн, в чисто оперативен план е една от големите теми, които тепърва ще трябва да намерят работеща и ясна формула.

Интерес представлява ролята на медиите за по-ефективно работещи институции. Тя е водеща в изграждането на доверие в обществото. За целта е нужна по-добра защита на журналистическите източници. Възможността за подаване на сигнали за злоупотреба и защитата на лицата, които подават такива сигнали трябва да се подобри. От значение е насърчаване на разследващата журналистика и нейната роля на "обществен страж", както и взимането под внимание от институциите на подобни разследвания с цел повишаване на ефективността и прозрачността на работата им, като приоритет има тяхната най-важна цел – да са в помощ на обществото и да спомагат за неговото функционално развитие. Трябва да има по-голяма яснота по въпросите, свързани с медийната собственост и източниците на финансиране на медиите, като това е от особено значение за наличието на обществено доверие. Трябва да се вземат мерки за насърчаване на плурализма и разнообразието на мнения и същевременно ясно разбиране на границите на тази свобода, доколкото не засягат правата и законните интереси на останалите участници в обществения дебат.

Не на последно място, за работата на институциите е от огромно значение човекия потенциал, нивото на функционална грамотност на заетите в администрацията и тяхното желание и цел за ефективната работа на тези институции, насочена към помощ и повишаване качеството на услугите към гражданите, идеята за солидарност и съпричастност към проблемите на обикновения човек. Добра практика е в различни институции да има служители, чиято работа е да помагат на гражданите в подаваните от тях документи, с особено внимание и услеснение към възрастните хора и хората с увреждания. От своя страна, за да може да се създаде това доверие е от изключително значение насърчаването на гражданското образование в училище, като това ще спомогне за формирането на разбирането у младите хора, че те са дейни участници и двигатели в обществения процес, че тяхното мнение и роля за важни и имат значение.

Всички тези въпроси могат да бъдат разрешени като се подобри цялостното разбиране за Конституцията и институциите. Те трябва да бъдат разбирани най-вече аксиоматично – като ценност, а не толкова утилитарно – като полза.

Конституцията трябва да бъде пазена, уважавана и нейното припознаване у младите хора трябва да бъде приоритет на управляващите и на самите институции, за да може да се изгради една обща цел и визия за съвместното развитие на нацията, ориентирано към едно по-добро, сплотено, свободно, сигурно и споделено бъдеще.